

Meeneembare voorzieningen Participatiewet 2018

Een handreiking voor gemeenten voor
het toekennen, inkopen en verstrekken
van meeneembare voorzieningen

1 Wat gaat er per 1 januari 2018 veranderen?

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten al verantwoordelijk voor het verstrekken van meeneembare voorzieningen in het kader van de Participatiewet. Gezien de omvang van de drie decentralisaties en het feit dat het om een voorziening gaat die relatief weinig wordt ingezet, is destijds besloten om als VNG, namens alle gemeenten, een overeenkomst te sluiten met UWV over de uitvoering (indicatie, toekenning en verstrekking door UWV en betaling door VNG).

Vanaf 2018 is deze constructie met VNG als financier van de meeneembare voorzieningen niet meer mogelijk. In de [Buitengewone Algemene Ledenvergadering 2016](#) hebben gemeenten dan ook besloten om de meeneembare voorzieningen zelf integraal - van toekenning tot en met verstrekking- uit te gaan voeren.

In deze handreiking leest u welke gevolgen dat heeft voor u als gemeente en geven wij u een paar overwegingen mee ten aanzien van de organisatie.

2 Wat zijn meeneembare voorzieningen?

Meeneembare voorzieningen zijn hulpmiddelen die mensen met een arbeidsbeperking- voor wie gemeenten in het kader van de Participatiewet re-integratieverantwoordelijkheid dragen - in staat stellen om aan het werk te gaan of werk te behouden. Veelal is door een arts al vastgesteld of vast te stellen dat er sprake is van een ziekte of gebrek en dat voorzieningen nodig zijn als een dergelijk persoon (weer) aan het werk gaat. Het gaat uitdrukkelijk om voorzieningen die ingezet worden ter compensatie van ziekte of gebrek tijdens het werk of om aan het werk gaan (bijvoorbeeld bij het voeren van sollicitatiegesprekken).

Een meeneembare voorziening is een voorziening die kan worden meegenomen, met andere woorden de voorziening is niet aan de specifieke werkplek gebonden. We noemen dit ook wel dat de voorziening *niet aard- en nagelvast* is. Hoewel een werkgever de plicht heeft om zijn werknemers van deugdelijk materiaal te voorzien, kan het toch nodig en redelijk zijn om deze kosten als gemeente te dragen.

We maken dit in een voorbeeld duidelijk. In een aantal beroepen is het vanuit veiligheidsvoorschriften nodig dat er werkschoenen (met stalen neuzen) worden gedragen. De werkgever is verplicht om deze te verstrekken. Heeft een werknemer een zodanige beperking dat er een noodzaak bestaat tot het dragen van **aangepast** orthopedisch schoeisel, dan kunnen aangepaste orthopedische werkschoenen als een voorziening worden verstrekt.

Het is dus belangrijk om goed af te wegen of de gevraagde voorziening tot de verantwoordelijkheid van de werkgever behoort om de functie te kunnen uitvoeren, of dat deze noodzakelijk is ter compensatie van de ziekte of het gebrek van een persoon. Betrek daarbij ook of de gevraagde voorziening eventueel via de ziektekostenverzekering vergoed kan worden (zoals een bril of auditieve hulpmiddelen).

In de wet wordt niet beschreven wat meeneembare voorzieningen zijn, invulling van dit begrip wordt aan gemeenten zelf overgelaten. Houd bij het verstrekken van voorzieningen in de werksfeer er wel rekening mee, dat de voorziening dient ter compensatie van de beperking.

Te denken valt aan de volgende type voorzieningen:

- Orthopedisch schoeisel;
- Orthesen t.b.v. extremiteiten;
- Audiovisuele hulpmiddelen¹;
- Hulpmiddelen voor alarmeren/signaleren;
- Hulpmiddelen bij het lezen (bijv. brailleleesregel, software);
- Hulpmiddelen bij het schrijven;
- Hulpmiddelen voor telecommunicatie;
- Handgereedschap;
- Meetinstrumenten;
- ADL²-hulpmiddelen (met name voor ernstige gewrichts- en neurologische aandoeningen);
- Patiëntenliften;
- Toiletliften.

Bovenstaande lijst met meeneembare voorzieningen zijn niet limitatief.

In de handreiking [Meeneembare voorzieningen van de Programmaraad](#) staat meer informatie. Let op: deze handreiking is gebaseerd op het beleid van UWV en dient als achtergrondmateriaal. Het staat gemeenten vrij om zelf (ruimer) beleid te ontwikkelen.

1 Let op: hoortoestellen kunnen veelal ten laste van de ziektekostenverzekering gebracht worden.

2 ADL = algemene dagelijkse levensverrichtingen

3 Om hoeveel voorzieningen gaat het in mijn gemeente?

De afgelopen jaren is landelijk gezien een zeer beperkt aantal voorzieningen toegekend. In de jaren 2015 t/m juni 2017 heeft UWV in totaal 8 meeneembare voorzieningen toegekend, waarvan 5x orthopedisch werkschoeisel, 1x een speciale stoel en 1x voorziening voor computergebruik voor een persoon met een visuele beperking. Er zijn wel iets meer voorzieningen aangevraagd (en daarmee ook afgewezen). Voor de aantallen verwijzen we naar de onderstaande tabel.

De bedragen zijn relatief laag (gemiddeld € 3.000,- per persoon, met een maximum van € 4.000,-).

De aanvragen (en toekenningen) zijn door heel Nederland gedaan. De kosten slaan daarmee niet geconcentreerd neer bij enkele gemeenten. In bijlage 1 vindt u het overzicht van de gemeenten waar de afgelopen jaren voorzieningen zijn toegekend.

Tabel 1: aanvragen meeneembare voorzieningen 2015 t/m heden

Voorziening	2015	2016	2017 (t/m heden)
Orthopedisch schoeisel			4 (3 toegekend)
Audiovisuele hulpmiddelen		2	3 (2 toegekend)
Hulpmiddelen voor telecommunicatie			
Speciale stoelen/ADL	1 (aanvraag)	3 (veel algemeen gebruikelijk dus afgewezen)	4 (1 toegekend)
Overig	1		1

Zoals gezegd is UWV slechts uitvoerder geweest voor de realisatie van de meeneembare voorzieningen. Wilt u inzicht in het aantal door uw gemeente verstrekte voorzieningen in de periode 2015 tot en met 2017? Het overzicht staat in bijlage 1. Wilt u een inschatting maken van het aantal voorzieningen dat u de komende tijd mogelijk dient te verstrekken? Dan adviseren wij u te kijken naar de samenstelling van uw gemeentelijke populatie en de informatie die uit het scholennetwerk gehaald kan worden over de beperkingen van de schoolverlaters de komende tijd.

Welk budget ontvang ik voor deze voorzieningen?

Vanuit het rijk worden vanaf 2015 middelen toegevoegd aan de Integratie Uitkering Sociaal Domein (IUSD) voor de ondersteuning van mensen naar en op het werk in het kader van de Participatiewet. In dat ontschot budget wordt verder geen onderverdeling gemaakt naar verschillende instrumenten. Vanaf 2018 worden ook de middelen voor de meeneembare voorzieningen verdeeld over gemeenten (via het geldende verdeelmodel) en doet VNG geen uitspraken meer. Er worden in 2018 dus géén nieuwe middelen aan de IUSD toegevoegd specifiek voor de meeneembare voorzieningen. In de IUSD is geen specifieke post opgenomen voor meeneembare voorzieningen. Gemeenten hoeven dan ook geen rekening te houden met bepaalde limieten of richtbedragen ten aanzien van de meeneembare voorzieningen.

Zoek in de uitvoering naar aanknopingspunten bij de WMO

Het verstrekken van meeneembare voorzieningen aan werknemers is vanuit het gezichtspunt van de dienst/afdeling Werk en Inkomen een "nieuwe" activiteit.

Dat wil niet zeggen dat het voor de gemeente als geheel een nieuwe taak is. Gemeenten verstrekken immers aan hun inwoners met een beperking al jaren voorzieningen in het leefdoel, die het mogelijk moeten maken om (langer) zelfstandig thuis te blijven wonen.

In een aantal gevallen lijken de voorzieningen ook erg op elkaar: een brailregel om thuis email te kunnen lezen zal niet of nauwelijks afwijken van de brailregel op het werk. Het ligt daarom voor de hand om binnen de eigen gemeente te onderzoeken in hoeverre het wenselijk is om de inkoop en verstrekking van meeneembare voorziening aan te haken bij de WMO, waar al de nodige deskundigheid bestaat over de inkoop van hulpmiddelen.

Besluitvorming over toekenning van de voorzieningen

Van te voren moet beleidsmatig vastgesteld zijn onder welke voorwaarden de voorziening verstrekt wordt. Daarbij is het niet zozeer van belang om vast te stellen dat het een meeneembare voorziening is. Wel om aan te geven:

- onder welke voorwaarden een voorziening wordt verstrekt (definitie en uitsluitende criteria);
- welk (type) voorzieningen voor vergoeding in aanmerking komen, waarbij je kunt aangeven:
 - wat van de werkgever wordt verwacht in dit kader;
 - Welke (type) voorzieningen in principe door de ziektenkostenverzekering vergoed moeten worden
- de voorwaarden waaronder de verstrekking plaatsvindt (bruikleen/eigendom en teruggave bij het beëindigen van het dienstverband).

Binnen de WMO is al een staande praktijk ten aanzien van de verstrekking van voorzieningen. Het is daarom verstandig om op korte termijn te verkennen of voor de meeneembare voorzieningen in het werkdomein vergelijkbare criteria van toepassing kunnen zijn. De criteria die UWV in de periode 2015-2017 heeft toegepast zijn terug te vinden in het document landelijke regeling meeneembare voorzieningen 2015, dat de vinden is op [deze pagina](#).

In bijlage 2 vindt u een overzicht van de bedrijven die meeneembare voorzieningen leveren aan UWV. U kunt in uw eigen gemeente kijken of er al contacten zijn met deze aanbieders en bezien of het nodig is om de afspraken met hen uit te breiden met de doelgroep van de Participatiewet.

U kunt er ook voor kiezen om eigen criteria te ontwikkelen, passend bij het beleid en de werkwijze rondom de re-integratie van mensen met een arbeidsbeperking. Bij het ontwikkelen van eigen criteria is het wel van belang om dat op het niveau van de arbeidsmarkt af te stemmen met de andere gemeenten, omdat het voor werkgevers niet prettig is om te maken te krijgen met sterk uiteenlopend beleid van gemeenten (dat gaat ten koste van de werkgeversdienstverlening).

Ook kunt u er voor kiezen om mensen met een arbeidsbeperking zelf of hun vertegenwoordigers mee te laten denken over het beleid en de uitvoering.

Het proces van beoordeling en toekenning

Uw gemeente zal zelf een keuze moeten maken over de inrichting van het werkproces voor beoordelen, toekennen en verstrekken van meeneembare voorzieningen.

Gezien de duidelijke koppeling met werk (de voorziening moet er voor zorgen dat de werknemer op een specifieke werkplek aan de slag kan gaan waarbij de voorziening geldt als compensatie van de beperking) ligt het voor de hand om de beoordeling en toekenning van de voorziening mee te nemen in het werkproces rondom de plaatsing van kandidaten (net zoals dat nu gebeurt).

Bij het regelen van de werkplek wordt dan duidelijk dat iemand een bepaalde voorziening nodig heeft. Dat vormt dan de input voor het gemeentelijke proces van toekenning en verstrekking van de voorziening aan de werknemer.

In het kader van de beoordeling en toekenning van de voorziening is wel van belang dat de gemeente beschikt over deskundigheid. Het UWV zet voor de beoordeling zowel een arts als een arbeidsdeskundige in. Een toenemend aantal gemeenten heeft zelf arbeidsdeskundigen in dienst die vast kunnen stellen welke maatregelen nodig zijn om iemand met een arbeidsbeperking goed te laten functioneren op de werkplek. Gemeenten die zelf niet over arbeidsdeskundigen beschikken kunnen deze deskundigheid extern inkopen (al dan niet door afspraken te maken met andere gemeenten).

Bijlage 1: overzicht gemeenten

Toegekende meeneembare voorzieningen 2015 t/m heden

2015	2016	2017 (t/m heden)
Vlijmen	Rivierenland/Kerkdriel	Amsterdam (3x)
		Arnhem
		Wageningen
		Zoetermeer

Bijlage 2: overzicht leveranciers meeneembare voorzieningen UWW

Naam leverancier en product

Orthopedisch schoeisel

Beter Lopen - Elferink Loopcomfort B.V.	Krabben Orthopedische Schoentechniek B.V.
Bronk B.V.	Linneweever BV
Buchrnhornen B.V./Tilburg B.V.	Livit B.V./Livit Orthopedie B.V.
Cuppen Orthopedie B.V.	Loopcentrum voor Sport en Orthopedie
Donkersteeg Orthopedische Schoentechniek	Luiten Orthopedie
Flipse Orthopedische Schoentechniek B.V.	OIM Amersfoort B.V./ Haren/Hoogeveen/Leuwarden
George in der Maur orth.schoentechniek	Orth. Schootechn. Antonius v.d. Linden
Graas Orthopedische Schoentechniek	Penders Voetzorg Delft B.V. Den Haag/Doetichem/Gouda/Heythuysen/Rotterdam/Tiel/Venlo
Grol Orthopedische Schoentechniek B.V.	Pom Revalidatietechniek B.V.
Hanssen Footcare	Roessingh Diensten Groep B.V.
Heetkamp Orth. Schoenentechnieken B.V.	Roessingh Revalidatie Techniek B.V.
Heuvel Orthopedische Schoentechniek B.V.	Schonagen Orthopedische Schoentechniek
Kaptein Orthopedie B.V.	Sjef v. Nieuwenhoven Orthopedische
Kemerink Orthopedie B.V.	Ton Jansen Orthopedische Schoentechniek

Hulpmiddelen voor blinden en slechtzienenden

Buyitdirect.com N.V.	Lexima Reinecker Vision B.V.
Diabolo ICT BV	Optelec Nederland B.V.
Freedom Scientific Benelux B.V.	Roessingh Diensten Groep B.V.
Health2Work B.V.	V.O.F. Babbage Automation
Iris Huys	Van Lent Systems B.V.

Hulpmiddelen voor motorisch gehandicapten (o.a. werkplekonderzoek)

Buyitdirect.com N.V.	Optelec Nederland B.V.
Health2Work B.V.	Roessingh Diensten Groep B.V.
Lexima Reinecker Vision B.V.	Welzorg Open Vervoer

Meubilair en autostoelen

Maatwerk Revalidatie Techniek	RSR Revalidatieservice B.V.
Mercado Medic Nederland B.V.	Savas Seating BV (autostoelen)
Peereboom B.V./VOF	V.O.F. Babbage Automation
Pom Revalidatietechniek B.V.	Welzorg Open Vervoer

